

Autoreferat

1. Imię i nazwisko: Barbara Kurowska

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

W 1999 roku, na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, w Instytucie Pedagogiki, ukończyłam jednolite, pięcioletnie studia magisterskie na kierunku pedagogika, w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i uzyskałam tytuł zawodowy magistra.

W 2008 roku uzyskałam stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, nadany Uchwałą Rady Wydziału Pedagogicznego Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Pracę doktorską pt.: *Stan i możliwości zmniejszania ryzyka dysleksji u dzieci pięcioletnich w pracy wychowawczo – dydaktycznej w przedszkolu*, wykonałam pod kierunkiem prof. dr hab. Bożeny Muchackiej, a recenzowały ją dr hab. Jagoda Cieszyńska – Rożek oraz dr hab. Jadwiga Hanisz.

Z uwagi na potrzebę poszerzania wiedzy i doskonalenia zawodowego, ukończyłam następujące studia podyplomowe:

W 2002 roku - studia podyplomowe, kwalifikacyjne, w zakresie logopedii, w Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, na Wydziale Humanistycznym.

W 2007 roku - międzynarodowe studia podyplomowe w zakresie pedagogiki Montessori oraz pedagogiki leczniczej Montessori - zorganizowane przez Akademię Pedagogiczną im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie we współpracy z Międzynarodową Akademią Rehabilitacji Rozwojowej w Monachium.

W 2023 roku - studia podyplomowe w zakresie organizacji i zarządzania oświatą, w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

2023 - do chwili obecnej, adiunkt - Wydział Psychologii, Pedagogiki i Nauk Humanistycznych, Uniwersytet Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie;

2008 – 2023 – adiunkt - Katedra Pedagogiki Przedszkolnej, Instytut Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie;

2000 – 2008 – asystent - Katedra Pedagogiki Przedszkolnej, Instytut Pedagogiki Przedszkolnej i Szkolnej, Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Moim głównym osiągnięciem naukowym jest monografia *Doświadczenia edukacyjne dzieci rozpoczynających naukę w szkole w wieku 6 lat w Polsce (w okresach reform wieku obowiązkowego, strajku nauczycieli, zdalnej edukacji)*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2024, ISBN 978-83-8180-976-4, ss.538.

Recenzenci wydawniczy: prof. dr hab. Stanisław Palka, prof. dr hab. Wojciech Kojs.

W monografii podjęłam próbę opisu i analizy dotychczasowych doświadczeń edukacyjnych dzieci rozpoczynających naukę w szkole w wieku 6 lat. Zostały one ukształtowane pod wpływem zmian społecznych, w tym edukacyjnych, których uczniowie ci stali się uczestnikami i odbiorcami. Założyłam, że zmiany edukacyjne zachodzą w kontekście zmian społecznych ponowoczesnego świata, są z nimi związane i niejednokrotnie z nich wynikają. Uważam, że problem poruszony w prezentowanej publikacji zasługuje na uwagę, gdyż wspomnienia szkolne, odtwarzanie sytuacji, które miały w niej miejsce oraz opis wybranych wydarzeń, którym uczniowie nadali odpowiedni dla nich sens, stanowią ważny element ich życia i ukazują rzeczywistość szkolną oczami jednego z głównych jej podmiotów.

Konstruując ramy teoretyczne opracowania przyjął, że doświadczenia to kontakty i działania, które prowadzą do względnie trwałych zmian w zachowaniu człowieka. Często kojarzy się je z sytuacjami uczenia się, w których jednostka przyswaja coś w wyniku własnych działań oraz kontaktów z otoczeniem. Wiąże się je zwykle z tym, co ktoś spostrzega i robi¹. Mówiąc o doświadczeniach, mam na myśli indywidualne doświadczenia jednostki o zróżnicowanym charakterze. Zakładam, że każde z nich wpływa na tworzenie lepszych lub gorszych postaw, które z kolei decydują o jakości kolejnych doświadczeń. Są siłą sprawczą, której wartość może być oceniana jedynie na podstawie tego, jak rozwijają daną jednostkę na przyszłość². Doświadczenia mogą być ujmowane jako pewien typ zdarzeń lub określone ich konsekwencje³ a ich przedmiotem jest świat, w którym żyjemy⁴. Umożliwiają one człowiekowi uzyskiwanie wiedzy o świecie i sobie samym, kształtują cykl jego rozwoju i wzrostu, dokonujący się dzięki gromadzeniu i wymianie myśli⁵. Ważną ich częścią są doświadczenia edukacyjne, stanowiące kategorię poznawczą, przy pomocy której może być opisywany potencjał osoby, jej moc uczenia się. Mogą być cennym źródłem wiedzy oraz umiejętności, kapitałem poznawczym i społecznym jednostki, na którym można budować nowe kompetencje⁶. Doświadczenia edukacyjne kształtują się na zewnątrz podmiotu i ulegają transformacji na drodze uczenia się. Są efektem zarówno interakcji człowieka ze światem, jak i konstruowanej podmiotowości; wiedzą, która ujawnia się w różnych praktykach społecznych⁷. *Doświadczenia edukacyjne związane z uczeniem się są unikalne jak odciski palców*⁸.

Posługując się w swojej publikacji pojęciem doświadczenie/a edukacyjne, mam na myśli wszystkie subiektywne, indywidualne doświadczenia i przeżycia uczniów, które dotyczą

¹ Z. Włodarski, *Rozwój i kształtowanie doświadczenia indywidualnego*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1975, s. 19-20.

² J. Dewey, *Doświadczenie i edukacja*, Warszawska Firma Wydawnicza S.C., Warszawa 2014, s. 28-30.

³ K. Krzyżewski, M. Majczyna, *O statusie i funkcjonowaniu doświadczenia w psychologii*, w: K. Krzyżewski (red.), *Doświadczenie indywidualne. Szczególny rodzaj poznania i wyróżniona postać pamięci*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2003, s. 17.

⁴ P. Sikora, *Pojęciowy charakter doświadczenia*, w: K. Krzyżewski (red.), *Doświadczenie indywidualne. Szczególny rodzaj poznania i wyróżniona postać pamięci*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2003, s. 27.

⁵ I. Paszenda, *Rutyna jako nie – codzienne doświadczenie edukacyjne w perspektywie pragmatyzmu*, Studia z teorii Wychowania, Tom VIII, 2017, nr 4 (21), s. 227. (223-233).

⁶ A. Jurgiel – Aleksander, *Doświadczenie edukacyjne w perspektywie andragogicznej. Studium biograficzno – fenomenograficzne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2013, s. 15.

⁷ Tamże, s. 19, 40.

⁸ E. Eckart, *Learning as Educational Experience: Implications for Pedagogical Practice*, w: Forum Oświatowe, Tom 28, nr 2(56), 2016, s. 118.

ich obszaru życia związanego ze szkołą. Wynikają one nie tylko z codziennych spotkań podmiotów rzeczywistości szkolnej, przebiegu procesu dydaktycznego, ale też ze zmian społecznych (w tym edukacyjnych), których uczniowie są uczestnikami i odbiorcami. Te ostatnie pośrednio na nich oddziałują, poprzez tworzenie określonych warunków i sposobów realizowania procesu edukacyjnego i wywoływania różnych, subiektywnych odczuć oraz przeżyć, odzwierciedlających się w budowanym doświadczeniu edukacyjnym, konstruującym wizerunek polskiej szkoły w ich oczach.

Przedmiotem kluczowego dla mojej dotychczasowej ścieżki naukowej opracowania, są doświadczenia edukacyjne dzieci rozpoczynających naukę w szkole w wieku 6 lat w Polsce (w okresach reform wieku obowiązkowego szkolnego, strajku nauczycieli, zdalnej edukacji), postrzegane przez nie same, ich rodziców i ich nauczycieli. Celem prowadzonych przeze mnie eksploracji było poznanie, zrozumienie i opis tych doświadczeń.

Przeprowadzone przeze mnie badania koncentrowały się głównie na postrzeganiu, odbieraniu rzeczywistości i doświadczeniach ich uczestników oraz na tym, jaki sens oni im nadawali. Dotyczyły dokonujących się zmian społecznych (w tym edukacyjnych), jak również ich wyników i konsekwencji dla poszczególnych osób, w rezultacie konstruujących ich indywidualne doświadczenia edukacyjne. Dążyłam przede wszystkim do ich zrozumienia i opisu. Dokonując analiz, brałam pod uwagę sprawy jednostkowe, a interpretując dane robiłam to w odniesieniu do indywidualnych przypadków, nie tworząc uogólnień. W trakcie całego procesu badawczego, chciałam zrozumieć eksplorowane zjawisko i ująć je w najbardziej typowym, odpowiednim dla niego kontekście. Zgodnie z logiką badań jakościowych, poszukiwałam danych znaczących a nie reprezentatywnych, gdyż chciałam uchwycić sposób, w jaki respondenci rozumieją i interpretują społeczną rzeczywistość, w której żyją i która konstruuje ich doświadczenia⁹.

Prezentowane badania osadzone są w orientacji jakościowej, w paradygmacie interpretatywnym, co pozwoliło na indywidualne podejście do udzielanych przez respondentów odpowiedzi i nadanie im znaczeń – takich, jakie te osoby faktycznie postrzegały i próbowały wyrazić¹⁰. Nastawienie się na wytwarzanie interpretacji jako wpisanej w metodę zbierania materiału w postaci pogłębionej opowieści badanych, dało też możliwość opisu i zrozumienia procesu wytwarzania doświadczeń edukacyjnych - kulturowo i społecznie

⁹A. Gromkowska - Melosik, *Elitarne szkolnictwo średnie. Między reprodukcją społeczno – kulturową a ruchliwością konkurencyjną*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015, s. 277.

¹⁰M. Gregorski, *Zastosowanie wywiadów biograficznych w badaniach nad jakością życia osób z niepełnosprawnościami*, Civitas Hominibus, nr 17/2022, s 68 (63-75).

zapośredniczonych¹¹. W prowadzonych badaniach jednostka postrzegana była przeze mnie jako uczestnik życia społecznego i odbiorca zmian w nim zachodzących., co dawało jej możliwość tworzenia i nadawania znaczeń, a dzięki temu interpretowania siebie i otaczającego świata, nabywania i opisywania doświadczeń wynikających z tego uczestnictwa. W związku z powyższym, prowadzone badania miały też charakter humanistyczny i będąc osadzonymi w paradygmacie interpretatywnym, nawiązywały do nurtu konstruktywizmu, który rozwój człowieka/dziecka opisuje w kategoriach doświadczeń, stopniowo gromadzonych w procesie aktywnej interakcji ze światem zewnętrznym¹². W konstruktywizmie znaczenia konstruuja ludzie, którzy poprzez swoje kontakty ze światem, dokonują jego interpretacji. Nadają mu sens z własnej perspektywy¹³. Według konstruktywistów społecznych, jednostki dążą do zrozumienia świata, w którym żyją, nadając swoim doświadczeniom subiektywne znaczenie, zorientowane na określone zjawiska czy przedmioty¹⁴. Konstruktywistyczna perspektywa patrzenia na edukację z kolei, dostrzega budowanie przez osoby uczące się własnej rzeczywistości, tworzenie świata a nie odtwarzanie go¹⁵.

W związku z tym, że moje badania wpisują się w ramy podejścia jakościowego, nawiązując do założeń konstruktywizmu społecznego, nie zamierzałam odkrywać ostatecznej prawdy o rzeczach, ludziach czy zjawiskach, ale dążyłam do ich zrozumienia i opisu, by móc je ująć w najbardziej typowym dla nich kontekście¹⁶.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia, główny problem badawczy sformułowałam w postaci pytania: Jakie są doświadczenia edukacyjne dzieci zaczynających naukę w szkole w wieku 6 lat, ukształtowane w okresach reform wieku obowiązkowego szkolnego, strajku nauczycieli, zdalnej edukacji?

Wyróżniłam także następujące problemy szczegółowe:

1. Jakie są doświadczenia edukacyjne dzieci zaczynających naukę w szkole w wieku 6 lat ukształtowane w związku z :

¹¹ A. Jurgiel – Aleksander, *Doświadczenie edukacyjne w perspektywie andragogicznej. Studium biograficzno – fenomenograficzne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2013, s. 59.

¹² R. Michalak, *Aktywność własna jako mechanizm osiągnięcia gotowości szkolnej przez dziecko*, w: R. Michalak, E. Misiorna, *Konteksty gotowości szkolnej*, Wydawnictwo CMPPP, Warszawa 2006, s.17.

¹³ M. Crotty, *The foundations of social research: Meaning and perspective in the research proces*, Sage, London 1998, s. 47.

¹⁴ J. W. Creswell, *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013, s. 33.

¹⁵ J. Garbula – Orzechowska, *Perspektywa konstruktywistyczna w dydaktyce*, w: L. Hurlo, D. Klus – Stańska, M. Łojko (red.), *Paradygmaty współczesnej dydaktyki*, Impuls, Kraków 2009, s. 186.

¹⁶ A. Gromkowska – Melosik, *Elitarne szkolnictwo średnie. Między reprodukcją społeczno – kulturową a ruchliwością konkurencyjną*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015, s. 276 - 277.

- A- Reformą obniżającą wiek realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia ?
- B- Reformą przywracającą obowiązek szkolny dla dzieci 7 -letnich, likwidującą gimnazja i zmieniającą podstawy programowe?
- C- Strajkiem nauczycieli w 2019 roku ?
- D- Nauczaniem zdalnym w związku z pandemią Covid-19 i sytuacją epidemiologiczną w kraju w latach 2020-2021?

Z perspektywy uczniów, ich rodziców i nauczycieli?

2. Jakie są pozytywne i negatywne doświadczenia dzieci zaczynających naukę w szkole w wieku 6 lat, ukształtowane w okresach reform wieku obowiązku szkolnego, strajku nauczycieli, zdalnej edukacji, z perspektywy ich samych, ich rodziców i nauczycieli?
3. Jak doświadczenia edukacyjne dzieci zaczynających naukę w szkole w wieku 6 lat są postrzegane i przeżywane przez nie same, ich rodziców i nauczycieli?

Postawienie problemu precyzuje nie tylko przedmiot badania, ale też to, co będzie jednostką badania. W badaniach społecznych jest to zwykle człowiek, grupa, sieć społeczna, organizacja itp. Sformułowanie problemu zwykle ogranicza zbiór jednostek uczestniczących w badaniach. Na tym też etapie, należy opracować metodę doboru przypadków do badania jakościowego – zazwyczaj kierując się kryteriami wywiedzionymi z założeń teoretycznych¹⁷. Badania jakościowe dysponują kilkoma metodami i technikami, którymi można się posłużyć podczas zbierania danych empirycznych. Pozwalają one bezpośrednio dotrzeć do określonych zdarzeń, procesów, wypowiedzi osób o różnego typu doświadczeniach życiowych, których byli uczestnikami¹⁸. Spośród dostępnych metod badań jakościowych, odnosząc się do ich klasyfikacji poczynionej przez S. Palkę¹⁹, do przeprowadzenia swoich badań, wybrałam metodę wywiadu. Prowadziłam wywiady otwarte, indywidualne, częściowo ustrukturyzowane, pogłębione, niestandardyzowane, swobodne, które były przeze mnie nagrywane a następnie poddane transkrypcji. Ich tematyka dotyczyła przebiegu edukacji w szkole podstawowej i doświadczeń z tym związanych a ukształtowanych pod wpływem określonych zmian, czyli pewnych, konkretnych elementów w biografii respondentów²⁰, które stanowiły przedmiot moich zainteresowań badawczych.

¹⁷ Tamże, s. 12.

¹⁸ E. Kochanowska, *Wiedza osobista dziecka w refleksji i praktyce nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej*, Impuls, Kraków 2018, s. 174.

¹⁹ S. Palka, *Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna*, GWP, Gdańsk 2006, s.55.

²⁰ S.E. Chase, *Wywiad narracyjny. Wielość perspektyw, podejść, głosów*, w: N.K. Denzin, Y.S. Lincoln (red.), *Metody badań jakościowych*, Tom 2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009, s. 16.

W swoim postępowaniu badawczym, uwzględniłam więc trzy etapy badań: planowanie – dobór rozmówców, przygotowanie logistyczne i merytoryczne; przeprowadzenie wywiadu – sprowokowanie i nagranie opowieści o doświadczeniach edukacyjnych respondentów; transkrypcję i interpretację uzyskanych danych²¹.

W swoich badaniach wykorzystałam celowy dobór próby, który można zdefiniować jako wybór jednostek (poszczególnych osób, grup, zbiorowości) pod kątem szczególnych celów, związanych z odpowiedzią na postawione problemy badawcze²². W badaniach jakościowych pozwala on nie tylko na wybór przypadków ze względu na to, że odzwierciedlają pewne cechy, procesy, które interesują badacza, ale także uwzględnia krytyczne spojrzenie na wskaźniki występujące w populacji, którą chce on badać. W badaniach opartych na celowym doborze próby, interpretacja ich rezultatów ogranicza się do badanych przypadków, a uogólnienia nie są prawomocne²³. Mając na uwadze powyższe, wnioski z moich badań dotyczą jedynie tej próby, określonego miejsca i czasu, w którym badania zostały przeprowadzone²⁴. Mimo rezygnacji z dążenia do uzyskania próby reprezentatywnej dla określonej populacji, co umożliwiłoby uogólnianie wyników badań, nie zakładam, że możliwość generalizowania badań ma przełożenie na ich wartość²⁵.

Najważniejszą dla mnie grupę badawczą, z punktu widzenia celu badań, stanowili ósmoklasiści, urodzeni w 2008 roku, którzy rozpoczynali naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej w wieku 6 lat, uczęszczający do dwóch różnych, krakowskich szkół podstawowych. Był to z mojej strony zabieg celowy, wzięty pod uwagę podczas doboru próby. Zależało mi na uzyskaniu informacji o doświadczeniach edukacyjnych, warunkowanych jedynie wiekiem i określonymi zmianami społecznymi (w tym edukacyjnymi) – wyróżnionymi w rozdziale metodologicznym. Istotnym czynnikiem, w związku z trwającą w Polsce pandemią Covid-19, była także sama możliwość przeprowadzenia badań, uzyskanie na nie zgody i pomoc w ich realizacji (np. poprzez utworzenie kanału do zdalnych spotkań).

Kolejną grupą byli rodzice tych uczniów oraz ich nauczyciele. Rodzice, którzy wzięli udział w badaniach, byli też respondentami we wcześniejszych, ilościowych badaniach,

²¹ P. Bednarz – Łuczevska, M. Łuczewski, *Podejście biograficzne*, w: D. Jemielniak (red.) *Badania jakościowe. Metody i narzędzia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012, s. 97.

²² A. Gromkowska – Melosik, *Elitarne szkolnictwo średnie. Między reprodukcją społeczno – kulturową a ruchliwością konkurencyjną*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015, s. 283.

²³ Tamże, s. 284.

²⁴ S. Juszcak, *Badania jakościowe w naukach społecznych. Szkice metodologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2013, s. 111.

²⁵ A. Gromkowska – Melosik, *Elitarne szkolnictwo średnie. Między reprodukcją społeczno – kulturową a ruchliwością konkurencyjną*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015, s. 284.

prorowadzonych przeze mnie - ich wyniki zostały zaprezentowane w monografii *Stosunek rodziców i nauczycieli do zmian we wczesnej edukacji w Polsce (na przykładzie reformy wprowadzającej obniżenie wieku realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia)*.

Z kolei nauczyciele objęci badaniami, to nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, będący wychowawcami badanych uczniów w klasach I – III oraz nauczyciele przedmiotowi – ucący ich w klasach od IV do VIII szkoły podstawowej.

Moje przygotowanie do przeprowadzenia wywiadów przebiegało w dwóch etapach. W pierwszym opracowałam ich scenariusze, na podstawie postawionych pytań badawczych, w drugim wybrałam rozmówców, uzyskałam od nich potwierdzenia chęci wzięcia udziału w badaniach i uczestnictwa w rozmowie oraz ustaliłam terminy i miejsca spotkań. Wywiady przebiegały według ustalonego zarysu najważniejszych do poruszenia tematów rozmowy i sugerowanych pytań, natomiast w trakcie ich trwania, często pozwalałam rozmówcom na dygresje, które niejednokrotnie doprowadzały do pojawiania się nowych, interesujących wątków. Zdecydowałam się na częściowo ustrukturyzowany wywiad²⁶, gdyż w zamierzeniu zależało mi na uzyskaniu opisu świata życia respondentów, ich doświadczeń edukacyjnych oraz na poznaniu sposobu, w jaki interpretują oni badane zjawiska. W związku z tym, wywiad koncentrował się wokół kilku zasadniczych problemów i proponowanych pytań. Jednocześnie miał otwartą formułę, co dawało możliwość zmiany kolejności pytań, i podążanie za konkretnymi wątkami, pojawiającymi się w wypowiedziach badanych. Cel wywiadu był dla respondentów jawny, pytania od początku były zadawane wprost. Od każdego z nich uzyskałam zgodę na nagrywanie wywiadu. Wszystkie wywiady przeprowadziłam samodzielnie. Po ich zakończeniu dokonałam ich szczegółowej transkrypcji, kolejno przeprowadziłam proces kodowania odpowiedzi i ich kategoryzacji. Na końcu przeprowadziłam analizę i interpretację zgromadzonych danych.

Proces analizy danych, czyli nadawania sensu danym tekstowym, zgodnie z założeniami badań jakościowych, obejmuje kilka etapów - przygotowanie danych do analizy, wykonanie różnych analiz, sięganie do głębszych warstw znaczeniowych, prezentację danych oraz ich interpretację w szerszym kontekście²⁷. W związku z powyższym, proces analizy i interpretacji zgromadzonych przeze mnie danych, przebiegał w sześciu etapach. W pierwszym - organizowania i przygotowania danych do analizy - przepisywałam nagrania wywiadów, wprowadzałam do komputera ręczne notatki, porządkowałam dane. Wywiady były

²⁶ S. Kvale, *Prowadzenie wywiadów*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010, s. 100.

²⁷ J.W. Creswell, *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013, s. 199.

transkrybowane przeze mnie samodzielnie, ze względu na położenie nacisku na formę komunikacji, styl językowy i dostrzeganie potrzeby zachowania licznych detali wypowiedzi, istotnych z punktu widzenia ich analizy. Podczas samodzielnego przepisywania, miałam również możliwość dostrzeżenia i uświadomienia sobie społecznych i emocjonalnych aspektów wywiadów oraz przejścia do kolejnego kroku - rozpoczęcia analizy znaczeń spisywanych wypowiedzi. Etap drugi polegał na przeglądnięciu wszystkich danych, co pozwoliło mi uzyskać ogólną orientację i zastanowić się nad wspólnym znaczeniem informacji. Na kolejnym etapie rozpoczęłam szczegółową analizę danych - poczynając od procesu kodowania, czyli organizowania materiału poprzez dzielenie go na znaczące segmenty. Następnie dzieliłam materiał na kategorie, nadając im nazwy. Na etapie czwartym wykorzystałam proces kodowania - od opisu zakresów tematycznych do analizy. Przedstawiłam informacje o osobach biorących udział w badaniach, miejscach i zdarzeniach w danych warunkach badania²⁸. Kolejno, podjęłam decyzję o sposobie prezentacji opisu i zakresów tematycznych w narracji badań. Wyodrębniłam w pracy część - fragment narracyjny – poświęcony wynikom analizy. Na końcu podjęłam się interpretacji, wyjaśniania znaczenia zebranych i analizowanych danych.

W trakcie prowadzenia wywiadów uzyskałam obszerny materiał badawczy (ponad 500 stron transkrypcji²⁹). W związku z powyższym, postawiłam sobie pytanie, w jaki sposób grupować wypowiedzi respondentów – czy wykorzystywać wszystkie, czy jedynie te najbardziej odzwierciedlające omawiane kwestie. Zdecydowałam się na rozwiązanie pośrednie. Do ilustracji danego zagadnienia, wykorzystywałam wypowiedzi uczestników, które według mnie były najbardziej obrazowe dla opisywanej kategorii. Wszystkie z nich przytaczałam dosłownie. Najdłuższymi ze wszystkich rozmów okazały się te przeprowadzone z uczniami. Badani z tej grupy przejawiali największą chęć narracji o tym, jak wygląda ich perspektywa zmian, których stali się uczestnikami i które ukształtowały ich doświadczenia edukacyjne.

Punktem wyjścia dla podziału tekstu były sformułowane wcześniej szczegółowe problemy badawcze, które zostały ukazane według logiki wyznaczonej przez pola problemowe, wyłonione z uzyskanego materiału badawczego. Nawiązują one bezpośrednio do tych problemów, w kontekście postrzegania ich przez uczniów, ich rodziców i nauczycieli.

Analiza materiału badawczego była prowadzona wokół czterech obszarów badawczych - zmian społecznych (w tym edukacyjnych), wymienionych w pierwszym problemie badawczym:

²⁸ Tamże, s. 205.

²⁹ Wszystkie nagrane i poddane transkrypcji wywiady znajdują się w moim archiwum.

1. Reformy obniżającej wiek realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia.
2. Reformy przywracającej obowiązek szkolny dla dzieci 7 - letnich, likwidującej gimnazja i zmieniającej podstawy programowe (2016 r.).
3. Strajku nauczycieli w 2019 roku.
4. Nauczania zdalnego w związku z pandemią Covid-19 i sytuacją epidemiologiczną w kraju w latach 2020-2021.

W każdym z powyższych obszarów wyłoniłam kategorie, które uwidoczniły się podczas prowadzonych wywiadów. Wszystkie zostały opisane kolejno z perspektywy uczniów, potem ich rodziców i na końcu – nauczycieli (wypowiedzi rodziców i nauczycieli dotyczyły postrzegania opisywanych zagadnień z perspektywy uczniów a nie z ich własnej). Taki sposób prezentacji danych wydawał mi się najbardziej czytelny i uporządkowany.

Opisywana monografia składa się z trzech części. Ze względu na pozyskiwanie wiedzy od osób objętych badaniami i zróżnicowanie badań jakościowych, wypracowano kilka modeli, w których można umieścić literaturę w projekcie badawczym³⁰. Zgodnie z tym założeniem, przegląd literatury znalazł się na wstępie, w wyodrębnionej przeze mnie pierwszej części pracy i stanowi tło poruszanych zagadnień. Znajdują się tam rozważania dotyczące teoretycznych kontekstów doświadczeń edukacyjnych dzieci, ukształtowanych pod wpływem zmian społecznych – w tym edukacyjnych w Polsce. Poświęciłam w niej uwagę problematyce samych doświadczeń w ujęciu definicyjnym, zmianie społecznej rozumianej jako proces transformacji, przejście z jednego stanu do innego, inicjowanego zewnętrznymi lub wewnętrznymi siłami, które w płynnej nowoczesności stanowią stały element poszczególnych aspektów rzeczywistości społecznej. Opisałam zmiany, które były dla mnie istotne z punktu widzenia prowadzonych badań: reformę obniżającą wiek realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia; reformę przywracającą obowiązek szkolny dla dzieci 7 -letnich, likwidującą gimnazja i zmieniającą podstawy programowe; ogólnopolski strajk nauczycieli w 2019 roku; edukację zdalną w Polsce w dobie pandemii Covid-19. Osobny rozdział poświęciłam problematyce rozwoju psychofizycznego dziecka sześciolatniego, w kontekście wcześniejszego rozpoczynania nauki w szkole.

Druga część książki zawiera zagadnienia dotyczące metodologicznych podstaw realizowanego projektu, oraz prezentację części wyników badań przeprowadzonych wśród uczniów klas ósmych dwóch szkół podstawowych (którzy rozpoczynali naukę w szkole w

³⁰ J.W. Creswell, *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013, s. 52-53.

wieku 6 lat), ich rodziców i nauczycieli. Ze względu na obszerny materiał badawczy, dotyczący zdalnej edukacji, jego prezentacja stanowi trzecią część publikacji. Wszystkie podejmowane analizy dotyczą zagadnień wyeksponowanych w części pierwszej, postrzeganych z perspektywy uczestników badań.

Pracę kończy podsumowanie zawierające sformułowane przeze mnie wnioski, z których wyłania się obraz doświadczeń edukacyjnych uczniów, ukształtowanych pod wpływem zmian społecznych i edukacyjnych, których byli uczestnikami w trakcie całej swojej nauki w szkole podstawowej. Obraz ten nie jest w żaden sposób reprezentatywny – jest ograniczony do danej grupy i nie można go uogólniać. Stanowiąc jednak obraz rzeczywistości edukacyjnej widzianej oczami osób uczestniczących w badaniach, może inspirować do kolejnych badań pogłębiających zagadnienia poruszane w prezentowanej monografii.

Prezentację tych wyjątkowych biografii edukacyjnych dzieci rozpoczynających naukę w szkole w wieku 6 lat, ukształtowanych pod wpływem zmian wynikających z życia w płynnej nowoczesności, uważam za szczególne osiągnięcie, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej.

Literatura cytowana:

- Bednarz – Łuczewska P., Łuczewski M., *Podejście biograficzne*, w: D. Jemielniak (red.) *Badania jakościowe. Metody i narzędzia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
- Chase S.E., *Wywiad narracyjny. Wielość perspektyw, podejść, głosów*, w: N.K. Denzin, Y.S. Lincoln (red.), *Metody badań jakościowych*, Tom 2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Creswell J.W., *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013.
- Crotty M., *The foundations of social research: Meaning and perspective in the research proces*, Sage, London 1998.
- Dewey J., *Doświadczenie i edukacja*, Warszawska Firma Wydawnicza S.C., Warszawa 2014.
- Eckart E., *Learning as Educational Experience: Implications for Pedagogical Practice*, w: *Forum Oświatowe*, Tom 28, nr 2(56), 2016.
- Garbula – Orzechowska J., *Perspektywa konstruktywistyczna w dydaktyce*, w: L. Hurło, D. Klus – Stańska, M. Łojko (red.), *Paradygmaty współczesnej dydaktyki*, Impuls, Kraków 2009.
- Gregorski M., *Zastosowanie wywiadów biograficznych w badaniach nad jakością życia osób z niepełnosprawnościami*, *Civitas Hominibus*, nr 17/2022.

Gromkowska – Melosik A., *Elitarne szkolnictwo średnie. Między reprodukcją społeczno – kulturową a ruchliwością konkurencyjną*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015.

Jurgiel – Aleksander A., *Doświadczenie edukacyjne w perspektywie andragogicznej. Studium biograficzno – fenomenograficzne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2013.

Juszczak S., *Badania jakościowe w naukach społecznych. Szkice metodologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2013.

Kochanowska E., *Wiedza osobista dziecka w refleksji i praktyce nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej*, Impuls, Kraków 2018.

Krzyżewski K., Majczyna M., *O statusie i funkcjonowaniu doświadczenia w psychologii*, w: K. Krzyżewski (red.), *Doświadczenie indywidualne. Szczególny rodzaj poznania i wyróżniona postać pamięci*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2003.

Kvale S., *Prowadzenie wywiadów*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.

Michalak R., *Aktywność własna jako mechanizm osiągania gotowości szkolnej przez dziecko*, w: R. Michalak, E. Misiorna, *Konteksty gotowości szkolnej*, Wydawnictwo CMPPP, Warszawa 2006.

Palka S., *Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna*, GWP, Gdańsk 2006.

Paszenda I., *Rutyna jako nie – codzienne doświadczenie edukacyjne w perspektywie pragmatyzmy*, *Studia z Teorii Wychowania*, Tom VIII, 2017, nr 4 (21).

Sikora P., *Pojęciowy charakter doświadczenia*, w: K. Krzyżewski (red.), *Doświadczenie indywidualne. Szczególny rodzaj poznania i wyróżniona postać pamięci*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2003.

Włodarski Z., *Rozwój i kształtowanie doświadczenia indywidualnego*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1975.

5. **Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.**

Zainteresowania badawcze i publikacje

Moja dotychczasowa działalność naukowo – badawcza lokuje się w obszarze nauk społecznych. Skupiona jest zasadniczo wokół czterech pól problemowych: przygotowania dzieci do rozpoczęcia nauki czytania i pisania oraz zapobiegania trudnościom w tym zakresie; stymulowania aktywności twórczej dzieci w wieku przedszkolnym; wspierania w rozwoju

dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz funkcjonowania uczniów w zmieniającej się rzeczywistości szkolnej.

1. Obszar zainteresowań naukowo - badawczych związanych z przygotowaniem dzieci do rozpoczęcia nauki czytania i pisanie oraz zapobiegania trudnościom w tym zakresie:

Od momentu podjęcia pracy zawodowej, koncentrowałam się na szeroko pojętej edukacji małego dziecka. Początkowo - zgodnie z potrzebami wynikającymi z prowadzonych przeze mnie zajęć dydaktycznych, posiadanym profilem wykształcenia, oraz realizowanymi studiami podyplomowymi z zakresu logopedii, zajmowałam się zagadnieniami dotyczącymi wspomagania dziecka w wieku przedszkolnym w rozwoju spostrzeżeniowym i motorycznym oraz rozpoznawania symptomów zaburzeń tego rozwoju, a w konsekwencji zapobiegania trudnościom w nauce. Jestem zdania, że wczesne wykrycie opóźnień i wczesna stymulacja rozwoju dziecka, są nie tylko korzystniejsze i bardziej efektywne niż terapia utrwalonych już zaburzeń, ale ułatwiają mu start szkolny i chronią przed porażkami już na progu edukacji. Trudności, które zakłócają przebieg procesu nabywania podstawowych umiejętności szkolnych (czytania i pisanie), wynikające z nieharmonijnego rozwoju psychoruchowego (u podstaw którego leżą parcjalne opóźnienia funkcji spostrzeżeniowych i motorycznych), mogą być widoczne już u dziecka w wieku przedszkolnym. Dlatego tak ważne jest propagowanie wśród rodziców i nauczycieli wiedzy na ten temat.

W zakresie powyższej problematyki, od początku pracy zawodowej, realizowałam wiele działań w celu poszerzania własnej wiedzy i nabywania przydatnych umiejętności, przekładających się nie tylko na określone efekty naukowe, ale także na codzienną pracę ze studentami oraz działalność w środowisku edukacyjnym (zostaną one omówione w kolejnych punktach autoreferatu).

Wśród ważniejszych publikacji naukowych z tego zakresu, mogę wymienić m.in.:

Kurowska B., *Dziecko ryzyka dysleksji w przedszkolu*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2011, ISSN 0239-6025, ISBN 978-83-7271-664-4, ss. 158.

Kurowska B., *Rola nauczyciela w rozpoznawaniu ryzyka dysleksji u dzieci* [w:] J. Szempruch (red.) *Edukacja wobec wyzwań i zadań współczesności i przyszłości. Teoria i praktyka pedagogiczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2006, ISBN 978 – 83 – 7338 – 183 – 4, s. 404 – 412.

Kurowska B., *Wiedza nauczycieli o zjawisku ryzyka dysleksji – raport z badań* [w:] I. Adamek, E. Żmijewska (red.), *Nauczyciel w systemie edukacyjnym. Teraźniejszość i przyszłość*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2009, ISBN 978-83-7271-559-3, s. 131 – 137.

Kurowska B., *Warunki wspierania rozwoju dziecka z grupy ryzyka dysleksji*. [w:] S. Guz, I. Zwierzchowska (red.), *O pomyślny start szkolny dziecka*, Wydawnictwo WSP TWP, Warszawa 2010, ISBN 978-83-61121-19-0, s. 303-312.

Kurowska B., *Przygotowanie do nauki czytania i pisanja jako kluczowych kompetencji w prymarnej edukacji*, [w:] J. Uszyńska -Jarmoc, K. Nadachewicz (red.) *Kompetencje kluczowe dzieci i młodzieży. Praktyka edukacyjna*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2015, ISBN 978-83-62015-93-1, s. 249-260.

Kurowska B., *Diagnostic values of selected sheets for assessing school readiness (in preparation to take up learning to read and write)* [w:] H. Krauze - -Sikorska, M. Klichowski (red.), *The Educational and Social World of a Child Discourses of Communication, Subjectivity and Cyborgization*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015, ISBN 978-83-232-2873-8, s.60- 68.

Za autorstwo rozdziału w wyżej wymienionej monografii, otrzymałam wyróżnienie nagrodą zespołową III stopnia, przez Rektora UAM prof. dr hab. Andrzeja Lesickiego.

Kurowska B., *Раннее обучение чтению и письму - предпосылки и возможности*, [w:] ВІСНИК ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ Збірник наукових праць Випуск 1(30) Серія „Педагогічні науки”, Київ АТОПОЛ ГРУП 2016, ISSN 2218-7650, s. 76-85.

Kurowska B., *Diagnoza ryzyka dysleksji jako ochrona dzieci przed wykluczeniem* [w:] *Jak przezwyciężyć ubóstwo?*, „Księga Ubogich AD 2010”, Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich, Wydawnictwo Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, ISSN 0860- 7958, s. 165 – 168.

Ostatnia z wymienionych publikacji jest pokłosiem referatu *Diagnoza ryzyka dysleksji jako ochrona dzieci przed wykluczeniem*, wygłoszonego przeze mnie w Warszawie, w Pałacu Belwederskim, 17 października 2009 roku, podczas IX Konwencji Ruchu przeciw Bezradności Społecznej - Strategia walki z ubóstwem w Polsce. Diagnoza i zadania na lata 2010 – 2015, w ramach obchodów „Przedsiębiorczość polska” XXII Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem. Opisujące wydarzenie stanowiło otwarcie Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Marginalizacją. Na zaproszenie i pod kierunkiem prof. D. Waloszek, uczestniczyłam też w spotkaniu zespołu konsultacyjnego do spraw przeciwdziałania biedzie

małych dzieci i brałam udział w pracach nad przygotowaniem materiału do Polskiej Strategii Walki z Ubóstwem na lata 2010 -2015 (2010 r.).

2. Obszar zainteresowań naukowo - badawczych związanych z problematyką stymulowania aktywności twórczej dzieci w wieku przedszkolnym:

Stymulowanie szeroko rozumianej aktywności twórczej dzieci/uczniów jest jednym z ważniejszych zadań współczesnych nauczycieli. Zagadnienie to stało się także obszarem moich poszukiwań naukowych. U podstaw podejmowanych działań leżało przekonanie, że dzieci już od najwcześniejszych lat swego życia wykazują dużą aktywność, zdobywają wiedzę o ludziach i świecie oraz tworzą swój własny ich obraz. By je w tym wspierać, na każdym z etapów edukacji, warto dążyć do rozwijania ich ciekawości poznawczej, wyobraźni, kreatywności, myślenia dywergencyjnego, wdrażać do chętnego i odważnego rozwiązywania problemów, oraz motywować do podejmowania aktywności twórczej w mowie i w działaniu.

W celu szerszej eksploracji tej problematyki, nawiązałam współpracę naukową z dr hab. Kingą Łapot-Dzierwą, artystą, plastykiem. Efektem moich działań oraz podjętej współpracy, są autorskie i współautorskie publikacje naukowe, wśród których mogę wymienić:

Kurowska B., *Stymulowanie aktywności twórczej dzieci w wieku przedszkolnym* [w:] Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych, Tom LXIV, 2011, ISSN 0079-3418, s. 85 – 94.

Kurowska B., Bałachowicz J., Olechowska A., *Obraz idealnego ucznia - oczekiwania przyszłych nauczycieli*, [w:] I. Adamek, J. Bałachowicz (red.), *Kreatywność jako wymiar profesjonalizacji przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji*, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2017, ISBN 978-83-64953-61-3, s. 165-188

Kurowska B., *The meetings with the world of science and art - the activity of the University of Children and Parents at the Pedagogical University of Cracow*, [w:] E-mentor. - 2018, nr 4, s. 50-53.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K., *Tradycyjna czy twórcza – jak jest polska szkoła?* [w:] E-mentor nr 4 (81) / 2019, s. 31-38.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K. *Rozwijanie aktywności twórczej - tradycyjne i alternatywne metody pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym*, [w:] E. Ogrodzka-Mazur, U. Szuścik, B. Oelszlaeger-Kosturek (red.) *Edukacja małego dziecka. T. 12, Kierunki zmian w edukacji i stymulacji aktywności twórczej*, Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego, Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 2017, ISBN: 978-83-8095-518-9, s. 141-152.

Kurowska B., K. Łapot-Dzierwa, *Attività creativa di bambini in età prescolare : metodi di lavoro tradizionali ed alternativi come supportodello sviluppo del pensiero e delle azioni creativenel sistema educativo polacco* , [w:] M. Geate, V. A. Piccione (red.), *Infanzia, arti, lavoro: confluenze educative*, TrE-Press, Roma 2019, ISBN: 978-88-32136-27-2, s. 45-59.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K., *Edukacja plastyczna w przedszkolu w percepcji przyszłych nauczycieli*, [w:] *Lubelski Rocznik Pedagogiczny* 2022 Vol. 41, z. 1, s. 189-205.

Efektom współpracy naukowej z dr hab. Kingą Łapot-Dzierwą była również współorganizacja cyklu czterech Międzynarodowych Konferencji Naukowych *Dziecko: kultura-sztuka-edukacja*. Były one okazją do wymiany poglądów, doświadczeń, podejmowania interesujących rozważań na tematy niezwykle aktualne we współczesnym świecie. Jestem zdania, że w dzisiejszych, konsumpcyjnych czasach, należy poświęcać wiele uwagi procesom zachodzącym w obszarze szeroko pojętej edukacji kulturalnej, w obrębie której znajduje się wiele dyscyplin, wzajemnie się przenikających i uzupełniających. Budowanie tożsamości kulturowej odbywa się przede wszystkim w kontakcie z tradycją i wytworami sztuki. W dobie zachodzących, globalnych zmian, świadomość kulturowa i wrażliwość estetyczna, powinny być jednymi z podstawowych wartości, gdyż świadczą o kondycji humanistycznej indywidualnych jednostek i całych społeczności.

Wieloautorskie monografie przez nas redagowane, będące efektem wspomnianych konferencji, są ważnym głosem w dyskusji nad potrzebami współczesnego świata i współczesnej edukacji oraz możliwościami budowania lokalnej, regionalnej i narodowej świadomości w kontakcie z dziełami sztuki, stanowiącymi o polskiej, europejskiej i światowej kulturze.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K. (red.), *Kultura - sztuka - edukacja*. T. 1, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2015, ISBN 978-83-7271-917-1, ss. 419.

Tom składa się z pięciu części: *Edukacja plastyczna i muzyczna; Edukacja w teatrze i muzeum; Media w edukacji; Międzykulturowe i wielokulturowe konteksty edukacji oraz Kulturowe i kreatywne wartości edukacji*.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K. (red.), *Kultura - sztuka - edukacja*. T. 2, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2016, ISBN 978-83-8084-008-9, ss. 298.

Tom składa się z sześciu części: *Edukacja muzyczna i plastyczna; Film i teatr jako przestrzeń edukacyjna; Literatura i jej wartości edukacyjne; Sztuka w terapii; Międzykulturowe i wielokulturowe konteksty edukacji oraz Kreacyjne wartości edukacji*.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K. (red.), *Kultura - sztuka - edukacja*. T. 3, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2019, ISBN 978-83-8084-200-7 ss. 370.

Tom składa się z ośmiu części: *Edukacja muzyczna i plastyczna; Film i teatr jako przestrzeń edukacyjna; Literatura i jej wartości edukacyjne; Sztuka w terapii; Media i edukacja; Instytucje kultury w edukacji; Kreacyjne wartości edukacji przez sztukę oraz Z doświadczeń naszych sąsiadów* – prezentującej rozważania na temat edukacji artystycznej na Ukrainie.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K. (red.), *Kultura - sztuka - edukacja*. T. 4, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2020, ISBN 978-83-8084-554-1 ss. 265.

Tom składa się z ośmiu części: *Edukacja muzyczna i plastyczna; Teatr i film jako przestrzeń edukacyjna; Praca z tekstem literackim w edukacji wczesnoszkolnej; Terapia przez sztukę; Media i edukacja; Funkcjonowanie instytucji kultury w obszarze edukacyjnym; Kreacyjne wartości edukacji. Sztuka a inne obszary kształcenia oraz Z doświadczeń naszych sąsiadów* – prezentującej doświadczenia artystyczno – kulturowe i wyniki badań naukowych prowadzonych przez naukowców z Ukrainy.

3. Obszar zainteresowań naukowo - badawczych związanych z problematyką wspierania w rozwoju dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

W świetle aktualnych regulacji prawnych, dziecko/uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze względu na określone cechy, niepełnosprawność, deficyty lub dysfunkcje, wymaga dodatkowego wsparcia edukacyjnego, które ma na celu zapewnienie mu możliwości pełnego uczestnictwa w procesie edukacyjnym oraz osiągnięcie sukcesów szkolnych i rozwinięcie własnego potencjału. Zainteresowanie powyższą problematyką, zrodziło się już podczas odbywania przeze mnie studiów podyplomowych w zakresie logopedii, a miało odzwierciedlenie w przygotowanej przeze mnie wówczas pracy dyplomowej pt.: *Językowa analiza zaburzeń mowy oraz trudności w czytaniu i pisaniu u dziecka słabowidzącego*, ocenionej jako bardzo dobra.

Moje zainteresowania naukowo badawcze w zakresie tego obszaru, koncentrowały się początkowo głównie wokół trudności dzieci/uczniów pełnosprawnych, wynikających z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowej (i ich zapobiegania) oraz ze specyficznych trudności w uczeniu się. Kolejno ewoluowały w kierunku trudności przejawianych przez dzieci z: niepełnosprawnością wzroku, ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera, z zaburzeniami zachowania i emocji. Wymiernymi efektami tych zainteresowań są m.in. autorskie i współautorskie publikacje naukowe, a wśród nich:

Kurowska B., *Profilaktyka wad wymowy u dzieci w wieku przedszkolnym*, [w:] J. Szempruch, Z. Zbróg, A. Ratajek (red.), *Profilaktyka i terapia z perspektywy współczesnej pedagogiki*, Wydawnictwo LIBRON, Kielce 2011, ISBN 978-83-62196-16-6, s. 121 – 127.

Kurowska B., *Zapobieganie nieprawidłowościom w rozwoju języka u dziecka w wieku przedszkolnym* [w:] J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.), *Edukacja (dla) dziecka – od trzylatka do sześciolatka*, Wydawnictwo LIBRON, Kraków 2011, ISBN 978-8-362196-29-6, s. 89 – 109.

Kurowska B., *Difficulties in learning to read and write in a child with visual impairments – study of an individual case*, [w:] T. Żółkowska, J. Buława-Hałasz, K. Kaliszewska (red.) *Special Pedagogy Conceptions and the Reality. Disability. Premises and Conclusion*, 2015, vol. 4, Wydawnictwo Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015, ISBN 978-83-64277-51-1, s. 213-224.

Kurowska B., Łapot-Dzierwa K., *Wspomaganie dzieci niewidomych i słabowidzących w rozwoju sprawności manualnej: tradycyjne i alternatywne formy pracy*, [w:] T. Żółkowska, I. Ramik-Mażewska (red.), *Pedagogika specjalna - nowe obszary teorii i praktyki*, Wydział Humanistyczny US, Szczecin 2017, ISSN 2082-8667, s. 163-176.

Kurowska B., *Trudności szkolne dziecka słabowidzącego z płodowym zespołem alkoholowym (FAS) - studium przypadku*, [w:] Szkoła Specjalna, 2023, nr 2, s. 134-147.

Kolejne prezentowane poniżej publikacje, są efektem podjętej przeze mnie współpracy naukowej z dr Barbarą Cygan, pedagogiem specjalnym, socjoterapeutą, diagnostą i terapeutą SI. Nasze wspólne działania, uwieńczone publikacjami naukowymi, miały na celu poszukiwanie skutecznych sposobów wsparcia dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji oraz z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Były próbami odpowiedzi na pytania, w jaki sposób można konstruować proces wsparcia tych dzieci, by rzeczywiście uwzględniał ich potrzeby, możliwości i oczekiwania.

Efektami podjętej współpracy, są współautorskie publikacje naukowe, wśród których mogę wymienić:

Kurowska B., Cygan B., *Dziecko z zaburzeniami zachowania: metody i formy wsparcia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2021, ISBN 978-83-8084-645-6, ss. 190.

Kurowska B., Cygan B., *Společne funkcjonowanie dziecka z zaburzeniami zachowania (i emocji) : studium przypadku*, [w:] Konteksty Pedagogiczne, 2021, T. 2, nr 17, s. 65-87.

Kurowska B., Cygan B., *Diagnoza i terapia zachowań u trzyletniego dziecka ze spektrum autyzmu (ASD): studium przypadku*, [w:] Konteksty Pedagogiczne, 2022, T. 2, nr 19, s. 61-76.

Kurowska B., Cygan B., *Zaburzenia modulacji sensorycznej u osób ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera : studium przypadku*, [w:] Konteksty Pedagogiczne, 2022, T. 2, nr 19, s. 77-90.

Kurowska B., Cygan B., *Dziecko z zaburzeniami zachowania – trudności i przeszkody w postępowaniu terapeutycznym*, [w:] Kultura – Społeczeństwo – Edukacja, 2023, Tom 23 nr 1, 127–139.

4. Obszar zainteresowań naukowo - badawczych związanych z funkcjonowaniem uczniów w zmieniającej się rzeczywistości szkolnej:

Jedną z ważnych zmian w/dla edukacji była reforma systemu oświaty z 2009 roku. We wrześniu wspomnianego roku, rozpoczął się jej 3-letni okres przejściowy (jak wówczas zakładano), związany z tzw. reformą programową i obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia. Omawiana ustawa wprowadziła od 1 września 2012 r. obowiązek szkolny dla dzieci 6-letnich. W latach szkolnych poprzedzających, tj. 2009/10, 2010/11 oraz 2011/12, decyzję o rozpoczęciu przez dziecko edukacji w wieku sześciu lat, mogli podejmować jego rodzice. Kolejna ustawa, z 2012 roku, przedłużyła tę możliwość do roku szkolnego 2013/2014. Obowiązek szkolny, w roku 2014/2015, nałożono na dzieci sześciolatek urodzone w pierwszej połowie 2008 roku, a reszta sześciolatek z tego rocznika, miała rozpocząć naukę w klasie pierwszej w 2015 roku, razem z wszystkimi sześciolatekami urodzonymi w 2009 roku.

Przyjęte uregulowania prawne spotkały się z olbrzymim lękiem i niezadowoleniem rodziców, zgromadzonych pod przewodnictwem Karoliny i Tomasza Elbanowskich, którzy przeprowadzili zakrojoną na szeroką skalę akcję Ratuj Maluchy, wywołując swoistą panikę społeczną i rozpoczynając ogólnopolski protest rodziców przeciwko reformie edukacji. Akcentowali w niej przede wszystkim brak dojrzałości dzieci sześciolatek do podjęcia nauki w szkole, jak również brak gotowości szkół do ich przyjęcia. Mimo protestów, ministerstwo konsekwentnie wprowadzało swoje zamierzenia reformatorskie³¹.

Podjęcie rozważań w obrębie powyższej problematyki, wynikało nie tylko z wcześniejszych moich zainteresowań naukowych, związanych z przygotowaniem dzieci w wieku przedszkolnym do rozpoczęcia nauki w szkole, ale również z osobistych doświadczeń.

³¹ B. Kurowska, *Stosunek rodziców i nauczycieli do zmian we wczesnej edukacji w Polsce : (na przykładzie reformy wprowadzającej obniżenie wieku realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia)*, Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2020, s. 60.

Mój syn, w związku z reformą obniżającą wiek obowiązku szkolnego, rozpoczął edukację w klasie pierwszej w wieku 6 lat.

Wspomniana reforma wywołująca wiele emocji i niepewności, skłoniła mnie do podjęcia badań naukowych, których efektem są wymienione poniżej publikacje naukowe:

Kurowska B., *Cele, założenia i korzyści związane z rozpoczynaniem edukacji w szkole przez sześciolatków z perspektywy rodziców*, [w:] M. Kwaśniewska, J. Lendzion (red.) *Sześciolatek w roli ucznia*, Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Kielce 2016, ISBN 978-83-7173-321-5, s. 27-35.

Kurowska B., *Obawy rodziców dzieci sześć- i siedmioletnich rozpoczynających edukację szkolną : komunikat z badań*, [w:] Konteksty Pedagogiczne 2020, T. 2, nr 15, s. 167-182.

Po podjęciu współpracy z dr hab. Zuzanną Zbróg, będącą Redaktorem Naczelny kwartalnika *Nauczanie Początkowe. Kształcenie Zintegrowane*, zostałam redaktorem tematycznym numeru 1 wspomnianego kwartalnika – *Uczeń klasy I w szkolnej rzeczywistości* (nr 1 2016/2017, ISSN 0239-7579). Zaprosiłam wówczas do współpracy nauczycieli akademickich, nauczycieli wczesnej edukacji i dyrektorów szkół, mających doświadczenie w pracy z dziećmi sześć- i siedmioletnimi, redagując i zamieszczając ich teksty w omawianej publikacji. Znalazły się w niej m.in. artykuły dotyczące różnorodnej aktywności dziecięcej, m.in. z zakresu edukacji matematycznej, edukacji przez sztukę, uczenia się języka obcego, a także związane ze wspieraniem dziecka w rozwoju mowy i języka. Ich ideą było pokazanie, że mimo tego, iż praca z sześciolatkami jest inna niż z siedmioletnimi, to może być równie inspirująca i satysfakcjonująca. Wartością publikacji jest ukazanie w niej doświadczeń nauczycieli i ich pomysłów na pracę w zróżnicowanych wiekowo zespołach klasowych.

Jednak najważniejsze z tego obszaru, są dla mnie dwie monografie naukowe:

Kurowska B., *Doświadczenia edukacyjne dzieci rozpoczynających naukę w szkole w wieku 6 lat w Polsce (w okresach reform wieku obowiązku szkolnego, strajku nauczycieli, zdalnej edukacji)*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2024, ISBN 978-83-8180-976-4, ss.538, wskazana jako moje główne osiągnięcie naukowe, oraz:

Kurowska B., *Stosunek rodziców i nauczycieli do zmian we wczesnej edukacji w Polsce : (na przykładzie reformy wprowadzającej obniżenie wieku realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia)*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2020, ISBN 978-83-8084-524-4, ss. 332.

Zaprezentowane w monografii wyniki badań, ukazują podejście rodziców i nauczycieli (w tym dyrektorów szkół podstawowych) do zmian wprowadzonych reformą systemu edukacji z 2009 roku. Pokazują przyczyny decyzji rodziców, obawy związane z rozpoczynaniem nauki

w szkole przez ich dzieci, sposób rozumienia zmian, które bezpośrednio ich dotyczyły. Wskazują przyczyny ewentualnej niechęci rodziców do rozpoczynania edukacji w szkole przez dzieci 6-letnie - obrazują ich obawy z tym związane. Ukazują trudności pojawiające się na starcie edukacyjnym pierwszoklasistów w ich percepcji; przybliżają poglądy i spostrzeżenia rodziców na temat radzenia sobie przez ich dziecko w roli ucznia, jak również przygotowania szkół oraz ich kadr do przyjęcia i edukacji dzieci 6-letnich.

Uzyskane wyniki i ich analiza, przybliżają także poglądy nauczycieli i dyrektorów szkół podstawowych na temat sytuacji oświatowej w Polsce i problemów w tym zakresie, które według nich należałoby pilnie rozwiązać. Ukazują ich wiedzę o celach, założeniach i warunkach realizacji reformy wprowadzającej obniżenie wieku rozpoczynania nauki w szkole oraz prezentują ich zdania na temat przygotowania dzieci 6-letnich do bycia uczniami klas pierwszych. Analiza ich przekonań i stanowisk dotyczących zmian realizowanych w oświacie, może stanowić sugestie dla twórców przyszłych reform, czy osób mających wpływ na politykę oświatową w kraju, co do oczekiwań i obaw odbiorców zmian oraz oddolnych ich realizatorów.

Prowadząc badania, których wyniki zostały zaprezentowane w monografii, nawiązałam współpracę z Agorą - wydawcą Gazety Wyborczej i portalu gazeta.pl. Dzięki niej, moje badania były promowane wśród szerokiej grupy odbiorców, m.in. poprzez zamieszczenie krótkiego wywiadu ze mną oraz informacji o mnie i moich zainteresowaniach naukowo – badawczych oraz poprzez zamieszczenie linku do kwestionariusza ankiety, dzięki czemu badaniami zostało objętych ponad 500 osób.

Podsumowując - jestem autorką 4 monografii naukowych, poświęconych wybranym aspektom edukacji i wychowania dziecka (w tym jednej monografii współautorskiej), współredaktorką 4 prac zbiorowych, skupionych wokół zagadnień związanych z szeroko rozumianą kulturą, sztuką i edukacją. W dorobku naukowym posiadam także 43 publikacje (w językach polskim, angielskim, ukraińskim i włoskim), zamieszczone zarówno w wydawnictwach ciągłych, jak i w czasopismach z listy „B” Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz w pracach zbiorowych. Jestem redaktorem tematycznym nr 1 2016/2017 kwartalnika *Nauczanie Początkowe. Kształcenie Zintegrowane*.

Szczegółowe zestawienie publikacji znajduje się w dokumencie *Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny*.

Całkowita liczba uzyskanych przeze mnie punktów, wg MNiSW (po nadaniu stopnia doktora – lata 2009 -2024) wynosi 1027³².

³² Punkty liczone zgodnie z wartościami obowiązującymi w roku publikacji.

Tabela.1. Punktacja liczbowo wg MNiSW

Rok publikacji	Liczba punktów wg MNiSW
2009	3
2010	3
2011	36
2014	5
2015	25
2016	25
2017	65
2018	15
2019	110
2020	200
2021	160
2022	150
2023	40
2024	190
Suma	1027

Według Google Scholar: cytowania 23; Indeks Hirscha -3 (stan na dzień 06.03.2025).

Udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych (w Polsce i za granicą)

Zainteresowania naukowe oraz podejmowane przeze mnie badania, zaowocowały także uczestnictwem w 51 konferencjach naukowych, w tym: w konferencjach i seminariach ogólnopolskich, międzynarodowych na terenie kraju oraz w 1 międzynarodowej konferencji naukowej w Ukrainie. Podczas wspomnianych wyżej konferencji, prezentowałam wyniki czynionych przeze mnie studiów i badań z zakresu problematyki: wspomagania dziecka w rozwoju psychomotorycznym, przygotowania go do nauki czytania i pisania, stymulowania aktywności twórczej, a także wsparcia w rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wynikającymi z zaburzeń zachowania lub różnego rodzaju niepełnosprawności.

Szczegółowe zestawienie konferencji, w których brałam czynny i bierny udział, znajduje się w dokumencie *Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny*.

Aktywnie uczestniczyłam także w organizacji cyklu czterech międzynarodowych konferencji naukowych *Dziecko. Kultura – Sztuka- Edukacja*. W kolejnych edycjach konferencji, pełniłam funkcje: członkini komitetu organizacyjnego, przewodniczącej komitetu organizacyjnego oraz członkini komitetu naukowego.

Zostałam również zaproszona, jako członkini, do komitetu naukowego Międzynarodowej Konferencji Naukowej, organizowanej przez Wydział Studiów Edukacyjnych, Zakład Edukacyjnych Badań nad Językiem i Komunikacją Dziecka UAM w Poznaniu. Konferencja odbędzie się w dniach 21-22 maja 2025 roku.

Projekty badawcze i udział w grantach oraz w gremiach naukowych

Projekty badawcze i udział w grantach:

Brałam aktywny udział, jako wykonawca, w dwóch projektach.

Pierwszy z nich, to projekt *Artyści w świecie pedagogiki. Spotkania na polu sztuki, sztuka jako przestrzeń kształtowania kompetencji kulturowych i artystycznych dzieci i młodzieży – implikacje edukacyjne*, finansowany w ramach umowy Nr 589/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę. Projekt podzielony był na dwa główne zadania: pierwsze promowało pracę artystów tworzących na gruncie pedagogiki, a drugie skupione było na promocji nauki na gruncie edukacyjnym, na rzecz rozwoju i kształtowania tożsamości kulturowej dzieci w kontakcie z tekstami kultury. Podczas realizacji tego ostatniego, m.in. stworzono *Małą Akademię Sztuki* – grupę projektową dla dzieci, działającą na płaszczyźnie pozaszkolnej, której zadaniem była realizacja działań artystyczno – edukacyjnych, skoncentrowanych na poznawaniu bogactwa polskiej oraz europejskiej kultury i sztuki. Zorganizowano również warsztaty dla studentów, prezentujące metody i formy pracy z dziećmi, możliwe do wykorzystania podczas prowadzenia zajęć stymulujących ich aktywność twórczą ale także umożliwiające projektowanie własnych działań skupionych na celowym pobudzaniu dzieci w zakresie percepcji i recepcji wybranych

dział sztuki oraz wykorzystanie zdobytej wiedzy we własnej działalności twórczej³³. Podczas realizacji drugiego, głównego zadania Projektu, pełniłam funkcję konsultanta pedagogicznego w fazie planowania i realizowania działań artystyczno – edukacyjnych z dziećmi i ze studentami.

Drugi projekt, to Projekt *Nauczyciel przyszłości. Innowacyjny Program Kształcenia Nauczycieli przedszkoli i klas I-III szkoły podstawowej* (w ramach konkursu nr POWR.03.01.00-00-KN21/18), realizowany przez Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, współfinansowany przez Unię Europejską, w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 3.1: *Programy kształcenia nauczycieli*. Projekt zakładał m.in. opracowanie programu kształcenia nauczycieli w oparciu o Modelowy program kształcenia nauczycieli, wypracowany w projekcie pozakonkursowym *Opracowanie modelowych programów kształcenia nauczycieli* przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Był realizowany w okresie od 1 października 2018 r. do 30 września 2023 r.

W ramach projektu, jako wykonawca, prowadziłam zajęcia ze studentami kierunku Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna z następujących przedmiotów: *Podstawy samokształcenia i autoewaluacji, Organizowanie środowiska wychowującego w przedszkolu* oraz *Praktyka wychowawczo – dydaktyczna nieciągła w przedszkolu*, uzyskując wysokie oceny studentów za profesjonalne i merytoryczne realizowanie powierzonych mi zadań.

W 2021 roku zostałam zaproszona jako partner (kierownik projektu z Polski) do udziału w międzynarodowym projekcie: *Dyslexia online course* - Źródło finansowania projektu: European Commission (Erasmus+ programme). Koordynatorem projektu był L.E.A.R.N. Institute z Francji, partnerami ETAIPEIA - Grecja oraz EUROASIA – Turcja. Ze względów ode mnie niezależnych (z powodu uchybień proceduralnych partnerów zagranicznych), nie został on uruchomiony.

Głównym celem projektu DYSCOURSE było stworzenie platformy internetowej, która zawierałaby kursy oraz propozycje różnych strategii i metod pracy z osobami z dysleksją. Narzędzia miały być opracowywane w ramach międzynarodowej współpracy ekspertów w dziedzinie edukacji, zajmujących się problematyką specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu. Zgodnie z celami projektu, wymiernymi jego efektami, miały być: platforma (Open Educational Resource) zawierająca propozycje działań służących wsparciu reedukacji dysleksji

³³ K. Łapot – Dzierwa, R. Małoszowski, K. Baś, *Artyście w świecie pedagogiki – spotkania na polu sztuki*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2018.

u dzieci i dorosłych; aplikacja mobilna ułatwiająca dostęp do treści dotyczących dysleksji; wypracowanie nowych metod i sposobów pracy z osobami przejawiającymi trudności w czytaniu i pisaniu; kursy online; podniesienie umiejętności i kompetencji zawodowych reedukatorów. Rezultaty niematerialne, to: zrozumienie różnorodności w uczeniu się; poprawa jakości edukacji włączającej uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; podniesienie świadomości społecznej na temat specyficznych trudności w uczeniu się; poprawa formalnych i pozaformalnych typów uczenia się osób dorosłych.

Udział w gremiach naukowych:

Od 2014 roku jestem członkinią Zespołu Edukacji Elementarnej, afiliowanego przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Celami działalności Zespołu są m.in. integrowanie pedagogów przedszkolnych i wczesnoszkolnych z różnych ośrodków akademickich w kraju; przygotowywanie ekspertyz projektów oświatowych i rozporządzeń MEN w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej; podejmowanie działań na rzecz rozwoju pedagogiki; prowadzenie badań naukowych w obszarze wczesnej edukacji dziecka.

W ramach prac Zespołu odbywają się cykliczne spotkania, które do 2021 roku organizowane były, raz na kwartał, w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, obecnie od czasów pandemii - w formie zdalnej. Podczas spotkań m.in. omawiane są bieżące kwestie dotyczące edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej; opiniowane akty prawne, rozporządzenia; podejmowane są zespołowo prace badawcze; prezentowane odciążnięcia naukowe i projekty realizowane przez członkinie Zespołu.

Jednym z wymiernych efektów mojej współpracy w ramach Zespołu Edukacji Elementarnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN, jest współautorstwo rozdziału w monografii naukowej: Bałachowicz J., Kurowska B., Olechowska A., *Obraz idealnego ucznia - oczekiwania przyszłych nauczycieli*, [w:] I. Adamek, J. Bałachowicz (red.), *Kreatywność jako wymiar profesjonalizacji przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji*, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2017, ISBN 978-83-64953-61-3, s. 165-188. Publikacja powstała w ramach projektu badawczego, realizowanego przez podzespół problemowy Zespołu Edukacji Elementarnej. Głównym zamierzeniem podjętych badań było rozpoznanie, w jaki sposób nauczyciele rozumieją kreatywność, jak postrzegają własne możliwości twórczego działania, jakie znaczenie nadają kreatywności w rozwoju dziecka i swoim własnym. Badania były prowadzone wśród studentów kończących studia licencjackie lub magisterskie na

kierunkach przygotowujących do pracy w charakterze nauczyciela przedszkola lub w klasach I-III.

W 2016 roku, decyzją Prezydium Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, zostałam przyjęta w poczet członków Komisji Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, na kadencję 2015-2018, a następnie na kadencję 2019–2022. Cyklicznym spotkaniom naukowym, realizowanym w ramach prac Komisji, przewodniczył prof. nadzw. dr hab. inż. Janusz Morbitzer.

W 2018, 2019 i 2020 roku przygotowywałam recenzje trzech artykułów dla redakcji czasopisma *Problemy Opiekuńczo – Wychowawcze*.

Współpraca międzynarodowa

W ramach współpracy międzynarodowej podejmowałam następujące działania:

Na zaproszenie prof. Oleny Bykovskiej, w 2013 roku, brałam czynny udział w II Международной научно-практической конференции студентов и молодых ученых *Детство. Образование. Социум*, zorganizowanej przez Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M.P. Dragomanowa w Kijowie. Konferencja dotyczyła problematyki edukacji szkolnej, jej różnych aspektów i uwarunkowań, w kontekście zachodzących zmian w Ukrainie. W konferencji wzięli udział młodzi pracownicy nauki, nad którymi sprawowałam opiekę naukową.

W lipcu 2015 roku zostałam zaproszona do Odessy, gdzie prowadziłam zajęcia warsztatowe z ukraińskimi nauczycielami, w ramach Letniej Szkoły Mistrzostwa Pedagogicznego oraz wygłosiłam dla nich wykład *Развитие творческого мышления личности в художественно - творческой деятельности*. Warsztaty spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem ze względu na prezentację na nich wybranych metod i sposobów pracy z dziećmi, które dla uczestników stanowiły nowe rozwiązania edukacyjne (m.in. elementów pedagogiki Marii Montessori, pedagogiki zabawy, technik twórczego myślenia). Wydarzenie było organizowane przez Ukraińską Akademię Nauk w Kijowie.

W związku z organizacją międzynarodowej Konferencji Naukowej *Дziecko – Kultura – Sztuka – Edukacja*, w maju 2017 roku, sprawowałam opiekę nad delegacją z Uniwersytetu Kirowogradzkiego.

W Szkole Polskiej im. Gustawa Herlinga-Grudzińskiego przy Ambasadzie RP w Rzymie, wraz z dr hab. Kingą Łapot-Dzierwą, w celu kształtowania świadomości kulturowej dzieci polskich poza granicami, prowadziłam warsztaty twórcze: Tradycje Świąt

Wielkanocnych oraz Jacek Yerka – kreator wyobraźni (23 – 25 marca 2017 r.); Dzieci Pana Wyspiańskiego (18-20 października 2017 r.). Wymienione działania były prowadzone pod patronatem Instytutu Polskiego w Rzymie.

Staże odbyte w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych

W czasie mojej pracy zawodowej, odbyłam dwa staże naukowe. Pierwszy z nich, w 2013 roku, w Narodowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. M. P. Dragomanowa w Kijowie. Na zaproszenie prof. Oleny Bykovskiej, podczas tygodniowego pobytu w Kijowie (16-22 lutego), sprawowałam opiekę nad młodymi pracownikami nauki (z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie). W czasie stażu brałam czynny udział w Konferencji Naukowej *Детство. Образование. Социум*, podczas której wygłosiłam referat o rozwijaniu twórczej aktywności językowej dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestniczyłam również w wizytach studyjnych w ukraińskich przedszkolach. Miałam możliwość nie tylko poznać specyfikę pracy tych placówek, ale również przybliżyć ukraińskim nauczycielom metody i formy pracy wykorzystywane przez nauczycieli podczas zajęć wychowawczo – dydaktycznych w polskich przedszkolach.

Jednym z efektów stażu i czynnego udziału w konferencji jest publikacja naukowa: Kurowska B., *Developing Creative Linguistic Activity in Pre-school Children*, [w:] ВІСНИКІ інституту розвитку дитини Випуск 4 /2013 s. 488 – 493, adres url: <http://www.ird.npu.edu.ua/files/barbara.pdf>.

Kolejny staż naukowy realizowałam w marcu 2025 roku, w Uniwersytecie Bielsko-Bialskim, na Wydziale Pedagogicznym. W ramach stażu podejmowałam działania o charakterze naukowym, konsultacyjnym i szkoleniowym. Poznałam kierunki działalności Instytutu i badań realizowanych przez jego pracowników, spotykałam się z pracownikami naukowo – badawczymi Instytutu, brałam udział w zebraniach naukowych; hospitowałam zajęcia ze studentami; brałam udział w seminariach magisterskich prowadzonych przez pracowników Instytutu, czyniłam kwerendy biblioteczne.

W latach 2016 – 2022 odbyłam sześć zagranicznych staży naukowo-dydaktycznych w uczelniach europejskich, w ramach wizyt studyjnych programu Erasmus +:

- Roma Tre Università Degli Studi, Rzym - 10-14 października 2016 r.;
- Roma Tre Università Degli Studi, Rzym - 15-22 października 2017 r.;
- Roma Tre Università Degli Studi, Rzym - 25-29 marca 2019 r.;
- University of Valladolid, Hiszpania - 14-18 września 2021 r.;

- Roma Tre Università Degli Studi, Rzym - 20-24 września 2021 r.;
- Roma Tre Università Degli Studi, Rzym - 10-14 października 2022 r.

Głównym celem wyjazdów była m.in. wymiana doświadczeń pomiędzy pedagogami z Polski, Włoch i Hiszpanii; realizacja wspólnych przedsięwzięć i doskonalenie warsztatu pracy w zakresie metodyki nauczania w szkole wyższej. Wyjazdy w projekcie Erasmus + dały mi również możliwość doskonalenia własnych umiejętności językowych.

Jednym z efektów współpracy nawiązanej w ramach programu Erasmus+, z naukowcami z Roma Tre Università Degli Studi w Rzymie - Mariną Geat i Vincenzo Piccione jest publikacja:

Kurowska B., K. Łapot-Dzierwa, *Attività creativa di bambini in età prescolare : metodi di lavoro tradizionali ed alternativi come supporto dello sviluppo del pensiero e delle azioni creative nel sistema educativo polacco* , w: M. Geate, V. A. Piccione (red.), *Infanzia, arti, lavoro: confluenze educative*, Roma : TrE-Press, 2019, ISBN: 978-88-32136-27-2, s. 45-59.

Celem serii *Infanzia, arti, lavoro: confluenze educative* jest upowszechnianie działań podejmowanych w ramach programów Erasmus i Erasmus +, m.in. poprzez publikacje artykułów badaczy z zagranicznych uczelni, którzy chcą się podzielić swoimi zainteresowaniami naukowymi oraz wynikami prowadzonych przez siebie badań.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Aktywność dydaktyczna

Od 2000 do 2023 roku prowadziłam zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, jako pracownik Instytutu Pedagogiki Przedszkolnej i Szkolnej (późniejszego Instytutu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej).

Praca dydaktyczna – naukowa w wymienionej jednostce, wiązała się z przygotowaniem i realizacją zajęć na kierunkach Pedagogika, później Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna. Prowadziłam zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, które były ściśle związane z przygotowaniem studentów do roli nauczyciela przedszkola. Wszystkie realizowane kursy przedmiotowe znajdowały oparcie w zdobytym przeze mnie wykształceniu, systematycznie uzupełnianym studiami podyplomowymi i kursami doskonalącymi zawodowo, a także własnymi działaniami badawczymi i praktycznymi doświadczeniami zawodowymi.

Uzyskiwałam wysokie oceny studentów za profesjonalizm, obowiązkowość, merytoryczne przygotowanie do zajęć i stosunek do ich uczestników. Prowadzone przeze mnie zajęcia dydaktyczne cieszyły się uznaniem studentów i w pełni odpowiadały ich potrzebom związanym ze zdobywaniem wykształcenia wyższego i kwalifikacji zawodowych.

Wśród prowadzonych kursów mogę wymienić: *Projektowanie strategii edukacyjnych w przedszkolu*; *Organizowanie środowiska wychowującego w przedszkolu*; *Współczesne koncepcje pedagogiki przedszkolnej*; *Pedagogikę przedszkolną*; *Strategie wspierania rozwoju dziecka w przedszkolu*; *Praktykę wychowawczą – dydaktyczną nieciągłą w przedszkolu*; *Seminaria licencjackie i magisterskie*. W wybranych latach, w zajęciach z przedmiotu *Praktyka wychowawcza – dydaktyczna nieciągła w przedszkolu*, uczestniczyli studenci uczelni zagranicznych, przebywający w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, w ramach wymiany studentów z programu Erasmus +.

Podczas pracy w Instytucie Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, w ramach opieki dydaktycznej nad studentami, pełniłam także funkcje promotora i recenzenta prac licencjackich i magisterskich. Wypromowałam około 60 prac licencjackich i magisterskich; byłam recenzentem około 140 (lata 2015 -2023).

Od października 2023 roku jestem pracownikiem naukowo – badawczym Uniwersytetu Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie, gdzie prowadzę zajęcia na studiach niestacjonarnych II stopnia: *Pedagogika szkolna z Logopedią*; *Logopedia i Pedagogika szkolna*; na kierunku *Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna* oraz na kierunku *Kryminologia i kryminalistyka*. Prowadzone kursy to: *Metodologia badań społecznych*; *Kształtowanie mowy dziecka i jej profilaktyka*; *Elementy logopedii*; *Minimum dialektologiczne dla logopedów*; *Prawidła poprawnej wymowy*; *Wczesna interwencja logopedyczna*; *Praca z dzieckiem zdolnym i utalentowanym*; *Współczesne problemy pedagogiki* oraz *Seminarium magisterskie*. Obecnie jestem promotorem 9 prac magisterskich na kierunku *Pedagogika szkolna z logopedią* (seminarium kończące - obrony zaplanowane na 26 marca 2025 r.) oraz 12 prac magisterskich studentów IV roku, na kierunku *Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna* (obrony zaplanowane na czerwiec 2026 r.).

Moja dodatkowa działalność dydaktyczna, prowadzona od początku pracy zawodowej, a realizowana poza uczelnią, związana jest z prowadzeniem szkoleń, prelekcji oraz wykładów dla nauczycieli przedszkoli, szkół, dla opiekunów żłobkowych. Wśród realizowanych przeze mnie działań mogę wymienić:

Wygłoszenie wykładu pt. *Problemy w nauce czytania i pisania u dziecka słabowidzącego*, w trakcie Konferencji dla nauczycieli z województw małopolskiego,

świętokrzyskiego i podkarpackiego, zorganizowanej przez Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie (2004 r.). Wzięłam również udział w szkoleniu dla nauczycieli uczących dzieci niewidome i słabowidzące w szkołach ogólnodostępnych. Obejmowało ono 11 godzin wykładów oraz 9 godzin hospitacji lekcji. Dodatkowo, od 2014 roku, systematycznie współpracuję z Zespołem Szkół i Placówek pn. „Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących” w Krakowie, przy ul. Tynieckiej 6. Udzielam nauczycielom edukacji wczesnoszkolnej wsparcia merytorycznego i metodycznego; uczestniczę w wydarzeniach naukowych, dydaktycznych organizowanych w ramach pracy Centrum; angażuję się w akcje społeczne prowadzone na rzecz uczniów Centrum.

Od 2000 roku współpracuję z dyrektcją i nauczycielami Samorządowego Przedszkola nr 14 w Krakowie, wspierając ich merytorycznie i metodycznie w ich pracy. Brałam udział w wielu wydarzeniach organizowanych na terenie Przedszkola; w radach szkoleniowych dla nauczycieli; prowadziłam wykłady i warsztaty poświęcone zagadnieniom wynikającym z potrzeb i zainteresowań nauczycieli i specjalistów (m.in. na temat *Wspomagania dzieci w rozwoju psychomotorycznym; Stymulowania rozwoju mowy i języka; Prowadzenia dokumentacji pracy wychowawczo – dydaktycznej; Zasad prowadzenia obserwacji i diagnozy przedszkolnej; Dostosowania statutu do obowiązujących regulacji prawnych*). W Przedszkolu nr 14 prowadziłam też zajęcia ze studentami w ramach projektu *Nauczyciel przyszłości. Innowacyjny Program Kształcenia Nauczycieli przedszkoli i klas I-III szkoły podstawowej* (w ramach konkursu nr POWR.03.01.00-00-KN21/18), realizowanego przez Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, współfinansowanego przez Unię Europejską, w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 3.1: *Programy kształcenia nauczycieli*.

Jednym z wymiernych efektów współpracy z nauczycielami z Samorządowego Przedszkola nr 14 jest współautorska publikacja metodyczna *Dzieci siedzą w kole i...Zabawy doskonalące pamięć i koncentrację uwagi przedszkolaków* (Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, Kraków 2013, ISBN 978-83-61246-68-8). Stanowi ona efekt mojej współpracy z mgr Anetą Stanowską, nauczycielem edukacji przedszkolnej, równocześnie nauczycielem ćwiczeniowym, przyjmującym na praktyki zawodowe studentów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Publikacja zawiera propozycję 50 aktywności stymulujących procesy pamięciowe i koncentrację uwagi dzieci w wieku przedszkolnym. Dołączone są do niej materiały dydaktyczne, do prowadzenia przez nauczyciela zajęć wychowawczo – dydaktycznych z wykorzystaniem propozycji zawartych w książce.

W 2014 roku podjęłam współpracę z Wydawnictwami Szkolnymi i Pedagogicznymi, w ramach której wygłosiłam wykład pt. *Dźwięki, słowa, opowieści - zapisane czarnymi znakami. Kiedy i jak dać dzieciom kod dostępu?*, na e-konferencji zorganizowanej w Gdańsku, 28 kwietnia 2014 r. Spotkanie było częścią *Sesji naukowej wychowania przedszkolnego*, organizowanej przez Wydawnictwo. Konferencja prowadzona była hybrydowo – oprócz spotkania stacjonarnego, transmitowana była również w Internecie - uczestniczyło w niej łącznie (online i stacjonarnie) około 3 tysięcy nauczycieli.

W 2016 roku uczestniczyłam w pracach Zespołu ds. ewaluacji pracy wychowawczej krakowskich Niepublicznych Żłobków i klubów dziecięcych, w ramach współpracy Biura Ds. Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa z Katedrą Pedagogiki Przedszkolnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Zespół opracowywał projekt ewaluacji jakości opieki i wsparcia procesu rozwoju dzieci do lat trzech w żłobkach i klubach dziecięcych. Moim zadaniem było również prowadzenie warsztatów dla opiekunów żłobkowych, na temat wspomagania dzieci do 3 r.ż. w rozwoju psychomotorycznym.

W 2024 roku podjęłam współpracę z Wydawnictwem Edukacyjnym MAC, w ramach której przeprowadziłam, w czerwcu 2024 roku, wykłady dla nauczycieli wybranych krakowskich przedszkoli, na temat wspomagania dzieci w wieku przedszkolnym w rozwoju spostrzeżeniowym i motorycznym.

W styczniu 2025 roku podjęłam współpracę z Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Tarnowie, której efektem będzie prowadzenie konferencji dla nauczycieli, warsztatów i wizyt studyjnych w przedszkolach i szkołach Delegatury Tarnowskiej, Krakowskiej, Nowosądeckiej i Oświęcimskiej. Działania będą prowadzone pod patronatem Małopolskiego Kuratorium Oświaty i Marszałka Województwa Małopolskiego, we współpracy z psychologami z poradni psychologiczno – pedagogicznych, wybranymi szkołami i przedszkolami. Będą miały na celu m.in. propagowanie wśród nauczycieli wiedzy na temat wspierania dzieci w wieku przedszkolnym w rozwoju psychomotorycznym, a tym samym minimalizowania skutków ryzyka dysleksji. Pierwszym z realizowanych działań, w ramach wspomnianej współpracy, jest przygotowywanie konferencji dla nauczycieli, poświęconej tym zagadnieniom (odbędzie się ona 24 kwietnia 2025 roku). Moje wystąpienie na konferencji będzie poświęcone wczesnemu wspomaganiu rozwoju dziecka.

Kolejne planowane inicjatywy to m.in.: warsztaty i szkolenia dla nauczycieli i specjalistów, prezentujące m.in. narzędzia do diagnozy, metody pracy i publikacje naukowe z zakresu problematyki dysleksji, ryzyka dysleksji, wspomagania dzieci w wieku przedszkolnym w rozwoju spostrzeżeniowym i motorycznym; wizyty studyjne w przedszkolach, które

wdrażają skuteczne metody wczesnej interwencji i pracy z dziećmi zagrożonymi dysleksją; spotkania tematyczne dla rodziców; sieci współpracy i samokształcenia; upowszechnianie dobrych praktyk.

Jestem współtwórcą i koordynatorem tego przedsięwzięcia.

Działalność organizacyjna

W czasie swojego zatrudnienia w Instytucie Pedagogiki Przedszkolnej i Szkolnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, wykonywałam wiele zadań na rzecz Uczelni i Instytutu. Można wśród nich wymienić m.in.: pełnienie w zastępstwie obowiązków Dziekana Uniwersytetu Dzieci i Rodziców (26 kwietnia - 31 maja 2016 r.); członkostwo w Radzie Programowej Uniwersytetu Dzieci i Rodziców; przygotowanie zestawienia do parametrycznej oceny jednostki za lata 2009-2012; przygotowanie zestawienia do parametrycznej oceny jednostki za lata 2013- 2016; prace w zespole ds. Polskiej Bibliografii Naukowej (przygotowywanie danych do parametrycznej oceny jednostki za lata 2013-2016).

W Instytucie pełniłam również funkcje członkini komisji rekrutacyjnych (od 2000 do 2012 roku); opiekuna studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Krakowie oraz opiekuna I, II, III roku studiów licencjackich oraz I i II roku studiów magisterskich w Tarnowie i Brzesku. Moimi zadaniami było układanie harmonogramów zajęć dla wymienionych roczników, reprezentowanie interesów studentów wobec władz Instytutu i nauczycieli akademickich oraz służenie im radą i pomocą, zarówno w sprawach indywidualnych, jak i dotyczących funkcjonowania Uczelni.

Od 2000 do 2023 roku współpracowałam z dyrektorami krakowskich przedszkoli i nauczycielami edukacji przedszkolnej, w ramach prowadzenia praktycznych zajęć ze studentami w ich placówkach, organizacji i hospitacji studenckich praktyk pedagogicznych, także w roli ich opiekuna z ramienia Uczelni. W 2015 roku pełniłam funkcję interesariusza zewnętrznego podczas kuratorskiej kontroli nadzoru pedagogicznego w Samorządowym Przedszkolu nr 14 w Krakowie.

W latach 2013 – 2016 byłam członkinią Rady Wydziału Pedagogicznego oraz członkinią Rady Instytutu Pedagogiki Przedszkolnej i Szkolnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. W czerwcu 2023 roku, zostałam wybrana, jako przedstawiciel z grupy doktorów, do Rady Dyscypliny Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

W listopadzie 2021 roku, zostałam powołana decyzją Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, na członkinię Uczelnianej Komisji Odwoławczej ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich, a w październiku 2022 roku na członkinię Rektorskich Komisji ds. Pracowników Bibliotecznych oraz Dokumentacji i Informacji Naukowej i ds. Pracowników Wydawnictwa i Zespołu Poligrafii. We wszystkich wymienionych, aktywnie działałam i realizowałam zlecane mi zadania.

W okresowych ocenach nauczyciela akademickiego, za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną, zawsze otrzymywałam oceny pozytywne. W 2025 roku, w Uniwersytecie Andrzeja Frycza Modrzewskiego, za działalność naukową i dydaktyczną, uzyskałam wyróżniającą ocenę pracy.

W 2017 roku, został mi przyznany, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Medal Brązowy za Długoletnią Służbę.

Działalność popularyzująca naukę

Podczas całej swojej pracy zawodowej, realizowałam szereg działań popularyzujących naukę. Wśród nich, najważniejsze dla mnie, są te wymienione poniżej.

W latach 2009-2010 byłam członkinią zespołu konsultacyjnego przy Rzeczniku Praw Obywatelskich ds. przeciwdziałania biedzie małych dzieci - brałam udział w pracach nad przygotowaniem materiału do Polskiej Strategii Walki z Ubóstwem na lata 2010-2015. Podczas *IX Konwencji Ruchu przeciw Bezradności Społecznej*, zorganizowanej w ramach obchodów XXII Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, w Warszawie, w Pałacu Belwederskim, dnia 17 października 2009 roku, wygłosiłam referat *Diagnoza ryzyka dysleksji jako ochrona dzieci przed wykluczeniem*.

W 2010 roku przygotowałam recenzję wydawniczą książki autorstwa Jolanty Heczko *Księga słów i obrazków, czyli ćwiczenia do słuchania i mówienia*.

Od 2012 roku współpracowałam z wydawnictwami edukacyjnymi: Bliżej Przedszkola, WSiP, Wydawnictwem Pedagogicznym ZNP w Kielcach. W ramach współpracy z Wydawnictwem Eduskrypt, prowadziłam konsultacje merytoryczne publikacji w ramach projektu *Przedszkole XXI wieku*. Przygotowałam też recenzje publikacji *Mówię, recytuję i opowiadam; Będę czytał i pisał* oraz Programu Wychowania Przedszkolnego *P21 Zabawy z kolorami*. Konsultowałam merytorycznie narzędzia diagnostyczne do oceny gotowości szkolnej dzieci sześciolletnich.

Na lata 2012-2014, zostałam powołana przez Małopolskiego Kuratora Oświaty, na członkinię wojewódzkiej Komisji Konkursu Ministra Edukacji Narodowej *Mam 6 lat*. Jego celem było promowanie najciekawszych inicjatyw wspierających dzieci sześciolatnie w procesie adaptacji do edukacji szkolnej, wspieranie współpracy między radami rodziców w przedszkolach i szkołach oraz upowszechnianie korzyści płynących z wcześniejszego rozpoczynania przez dzieci nauki w szkole.

W 2013 roku pełniłam funkcję eksperta Ministerstwa Ochrony Środowiska, które przygotowywało program zachęcający nauczycieli do prowadzenia działań edukacyjnych dotyczących różnorodności biologicznej. Zgodnie z jego założeniem, utrata samej bioróżnorodności, jak i utrata jej użytkowania i wartości kulturowych, które za sobą niesie, prowadzi do wymierania, zubożania Ziemi i jednocześnie oznacza niebezpieczeństwo dla ludzkiego zdrowia i dobrobytu. Formułowanie jakichkolwiek strategii działań w tym zakresie, musi pociągać za sobą pracę nad wzrostem świadomości społecznej i kłaść duży nacisk na prowadzenie działań edukacyjnych w celu zrozumienia przez dzieci/uczniów różnych poziomów bioróżnorodności, tzn. nie tylko różnorodności gatunkowej, ale też różnorodności siedlisk, a także zrozumienie zagrożeń, które niesie dla ludzi utrata bioróżnorodności.

Moimi zadaniami w programie było wykonanie usług konsultingowych w zakresie pisemnej analizy poprawności merytorycznej i metodycznej materiałów dotyczących różnorodności biologicznej, przeznaczonych do wykorzystania przez nauczycieli szkół podstawowych (kl. I-III), „zerówek” oraz nauczycieli przedszkoli. Kolejne zadania dotyczyły przygotowania propozycji wkładu do specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla poszczególnych kampanii z w/w zakresu oraz udział w pracach Zespołu powołanego przez dyrektora komórki organizacyjnej i Komisji powołanej przez Dyrektora Generalnego, w roli eksperta, w zakresie oceny merytorycznej złożonych ofert.

Również w 2013 roku, odbyłam trzymiesięczny staż w ramach projektu *SPiN - Skuteczny Przedsiębiorca i Naukowiec*, zorganizowanego przez Centrum Transferu Technologii Medycznych Park Technologiczny Sp. z o.o. wraz z partnerami: Akademickim Inkubatorem przedsiębiorczości Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości Politechniki Krakowskiej. Projekt realizowany był w ramach Priorytetu - Regionalne kadry gospodarki; Działanie 8.2 Transfer wiedzy; Poddziałanie 8.2.1. Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i współfinansowany przez Unię Europejską, z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem stażu było wzmocnienie współpracy między naukowcami a

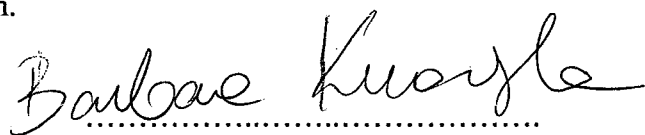
przedsiębiorcami w województwie małopolskim, poprzez podniesienie świadomości w zakresie nauka – biznes.

Działalność dodatkowa

Od początku swojej pracy zawodowej w charakterze nauczyciela akademickiego, oprócz poszerzania wiedzy i nabywania nowych umiejętności podczas realizowania studiów podyplomowych, brałam udział w wielu kursach doskonalących zawodowo, dzięki czemu wychodziłam naprzeciw oczekiwaniom studentów i przekazywałam im praktyczne wskazówki dla praktyki edukacyjnej. Wśród ukończonych przeze mnie warsztatów i kursów mogę wymienić: *Diagnozowanie osiągnięć edukacyjnych przedszkolaków; Elementy diagnozy i reedukacji dysleksji; Dysleksja – specyficzne problemy w uczeniu się; Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne; Metody Integracyjne w pracy z grupą – wprowadzenie do pedagogiki zabawy; Umiejętności komunikacyjne w klasie podczas nauczania; Splyvave čtení; Postępowanie z wychowankiem zagrożonym przestępczością; Organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole i w przedszkolu; Obserwacja i diagnoza pedagogiczna; Storytelling w edukacji; Zaburzenia lękowe u dzieci; Praca z dzieckiem nadpobudliwym ruchowo; Zrozumieć depresję: Wsparcie dla dzieci i młodzieży.*

Od września 2023 roku współpracuję z pięcioma Niepublicznymi Przedszkolami w Krakowie, wspierając je w działaniach związanych z nadzorem pedagogicznym i wypełnianiem zadań regulowanych wymogami Prawa Oświatowego. Wspieram dyrektorów i nauczycieli tam pracujących, w merytorycznym i metodycznym planowaniu oraz prowadzeniu przez nich pracy wychowawczo – dydaktycznej, jak i w tworzeniu dokumentacji zgodnie z aktualnymi dyrektywami. Praca ta daje mi ogromną satysfakcję, gdyż mogę dzielić się swoją wiedzą z dyrektorami i nauczycielami praktykami oraz wspomagać ich w jak najlepszym jej wykorzystywaniu w realizacji i przebiegu procesów edukacji i wychowania.

Od września 2024 r. rozpoczęło działalność Niepubliczne Przedszkole Dinusiowo w Krakowie, którego jestem współtwórcą. Przygotowywałam merytorycznie dokumentację niezbędną do wpisu przedszkola do Ewidencji Szkół i Placówek Niepublicznych; rekrutowałam kadrę – nauczycieli wychowania przedszkolnego, specjalistów, asystentów nauczycieli; wdrażałam do pracy zatrudnione w nim osoby, początkowo pełniłam funkcję dyrektora; obecnie zajmuję się nadzorem pedagogicznym.

.....
(podpis wnioskodawcy)